

Перевірка справ одержувачів субсидій. Хто і коли може виконувати перевірку

Однією з поширених «лякалок» щодо програми житлових субсидій є загроза контролю рівня та умов життя сімей одержувачів, аж до перевірки вмісту холодильника працівниками служби, яка призначає субсидії.

Розглянемо низку запитань щодо перевірки одержувачів субсидій, які можуть зацікавити наших читачів, зокрема:

- хто уповноважений перевіряти одержувачів субсидій;
- кого саме можуть перевіряти уповноважені особи: всіх одержувачів субсидій чи вибірково, чи визначено категорії тих, кого можна перевіряти;
- що саме можуть перевіряти уповноважені особи;
- що таке верифікація справ одержувачів субсидій.

Положення про порядок призначення житлових субсидій (постанова КМ України від 21 жовтня 1995 р. №848 в редакції постанови КМУ від 14 серпня 2019 р. №807) досить чітко регламентує порядок та умови проведення перевірок одержувачів субсидій.

1. Перевірка матеріально-побутових умов одержувачів житлових субсидій.

Насправді ніхто не має права проводити перевірки умов життя сімей одержувачів субсидій без достатніх для цього підстав. Є ситуації, коли немає можливості документально підтвердити інформацію, яку претендент на отримання субсидії вказав у заяві при зверненні за призначенням субсидії. У такому випадку виникає необхідність перевірити цю інформацію на місці.

Результатом такої перевірки є «Акт обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/фактичного місця проживання особи». Проводити перевірку і скласти такий Акт може лише посадова особа виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади або військової адміністрації.

Отже, це відповідь на перше запитання. *Перевіряти одержувачів субсидій* може лише посадова особа виконавчого органу сільської, селищної, міської ради відповідної територіальної громади або військової адміністрації.

Кого і коли можуть перевіряти уповноважені особи. Проста відповідь, коли наданих документів недостатньо для прийняття рішення про призначення субсидії, а саме:

- 1) у разі, коли у складі домогосподарства (ДГ) кількість фактично проживаючих є меншою за кількість зареєстрованих, але заявник не може документально підтвердити факт непроживання члена домогосподарства;
- 2) у разі неподання ОМС або уповноваженими ними органами відомостей про склад зареєстрованих у житловому приміщенні осіб, а також у разі відсутності таких відомостей, рішення про кількість членів домогосподарства, на яких призначається житлова субсидія, приймається уповноваженим органом на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/фактичного місця проживання особи;
- 3) субсидія призначається як виняток, у разі, коли будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства має у власності ще одне житлове приміщення, на яке оформлено спадщину, за умови, що жодне з житлових приміщень, яке перебуває у власності, не здається в оренду. Факт відсутності оренди має бути підтверджений актом обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства;
- 4) якщо в житловому приміщенні є кілька розділених особових рахунків, або за однією адресою є декілька житлових приміщень із розділеними особовими рахунками, житлова

субсидія на оплату житлово-комунальних послуг призначається кожному з таких домогосподарств на підставі акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/фактичного місця проживання особи;

- 5) якщо у складі домогосподарств, які є дитячими будинками сімейного типу та прийомними сім'ями, а також сім'ями (крім багатодітних сімей), в яких проживають троє і більше дітей, є діти, які не зареєстровані в такому житловому приміщенні, але які фактично в ньому проживають, то факт проживання підтверджується актом обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/фактичного місця проживання особи;
- 6) актом обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства/фактичного місця проживання особи також встановлюється факт використання електропобутових приладів для обігріву житла в таких випадках:
  - домогосподарства в установленому порядку відключені від централізованого опалення (також необхідний акт відповідності електромереж);
  - домогосподарства розташовані в населених пунктах на лінії зіткнення, та які залишилися без централізованого постачання теплової енергії (ЦПТЕ) та/або постачання природного газу (також необхідний акт про відсутність ЦПТЕ та/або природного газу).

В усіх інших випадках відвідання домогосподарств для перевірки одержувачів субсидій є незаконними.

2. Перевірка (верифікація) справ одержувачів житлових субсидій.

Верифікація державних виплат — перевірка справ одержувачів субсидій на предмет відповідності вимогам Положення про порядок надання субсидій відповідно до Закону України «Про верифікацію та моніторинг державних виплат» проводиться на постійній основі. Перевіряються всі справи, за якими призначено субсидії.

Положенням визначено ряд обставин, коли житлова субсидія не може бути призначена. Житлова субсидія не призначається, якщо будь-хто із складу домогосподарства або член сім'ї особи із складу домогосподарства протягом 12 місяців перед зверненням за призначенням житлової субсидії здійснив на суму понад 50 тис. гривень:

- купівлю земельної ділянки, квартири (будинку), іншого нерухомого майна;
- купівлю транспортного засобу (механізму);
- придбання цінних паперів та інших фінансових інструментів, віртуальних активів;
- купівлю будівельних матеріалів, інших товарів довгострокового вжитку,
- купівлю безготівкової та/або готівкової іноземної валюти, а також банківських металів;
- оплату (одноразово) будь-які роботи або послуги.

Житлова субсидія також не призначається, якщо будь-хто із складу домогосподарства/член сім'ї особи із складу ДГ на 1 число місяця, з якого призначається житлова субсидія:

- має у власності транспортний засіб, що підлягає державній реєстрації, з року випуску якого минуло менше п'яти років (крім мопеда і причепа);
- більше ніж один транспортний засіб, що підлягає державній реєстрації, з року випуску якого минуло менше ніж 15 років (крім мопеда і причепа);
- має у власності більше ніж одне житлове приміщення (квартиру, будинок), крім житла, яке належить на правах спільної сумісної або часткової власності, житла, розташованого в сільській місцевості, на тимчасово окупованій території та у населених пунктах, що розташовані на лінії зіткнення, або житла, непридатного для проживання;
- має на депозитному банківському рахунку (рахунках) кошти у загальній сумі, що перевищує 100 тис. гривень, або облігації внутрішньої державної позики на загальну суму, що перевищує 100 тис. гривень.

Інформація про наявність таких факторів вказується у Декларації про доходи і витрати осіб, які звернулися за призначенням житлової субсидії. Міністерство фінансів використовує державні інформаційні ресурси для перевірки такої інформації і виявлення невідповідностей, що впливають на встановлення права на житлову субсидію і повідомляє Мінсоцполітики (а з січня 2023 року – ПФУ) про виявлені невідповідності та рекомендації щодо їхнього усунення.

Також виконується звірка реквізитів документів одержувачів субсидій з Єдиним державним реєстром актів цивільного стану (інформація про народжених і померлих) та відомістю про паспорти, які визнані недійсними.

На підставі отриманих даних та рекомендацій уповноважений орган приймає рішення щодо одержувача субсидій. За результатами верифікації в разі виявлення помилкових, некоректних чи недостовірних даних можливі різні варіанти рішення, а саме:

- призначення (перерахування розміру) субсидії;
- поновлення нарахування і здійснення виплати субсидії;
- усунення невідповідностей даних у справі одержувача субсидії;
- припинення нарахування і здійснення виплати субсидії.